Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

zo 4. júla 2019*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Smernica 2005/29/ES – Nekalé obchodné praktiky – Pôsobnosť – Pojem ‚obchodné praktiky' – Smernica 2006/123/ES – Služby na vnútornom trhu – Trestné právo – Systémy udeľovania povolení – Vysokoškolské vzdelávanie – Diplom, ktorým sa udeľuje titul ‚magister' – Zákaz udeľovať určité tituly bez akreditácie"

Vo veci C-393/17,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Hof van beroep te Antwerpen (Odvolací súd Antverpy, Belgicko) zo 7. júna 2017 a doručený Súdnemu dvoru 30. júna 2017, ktorý súvisí s trestným konaním proti:

Freddymu Lucienovi Magdalena Kirschsteinovi,

Thierrymu Fransovi Adeline Kirschsteinovi,

za účasti:

Vlaamse Gemeenschap,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda štvrtej komory M. Vilaras, vykonávajúci funkciu predsedu tretej komory, sudcovia. J. Malenovský, L. Bay Larsen (spravodajca), M. Safjan a D. Šváby,

generálna advokátka: M. Bobek,

tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 11. júla 2018,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– F. L. M. a T. F. A. Kirschsteinovci, v zastúpení: T. Bauwens, H. de Bauw a M. Vandebeek, advocaten,

– Vlaamse Gemeenschap, v zastúpení J. Vandeuren a P. Vansteenkiste, advocaten,

– belgická vláda, v zastúpení: L. Van den Broeck a M. Jacobs, splnomocnené zástupkyne, za právnej pomoci Y. Moussoux a M. Karolinski, avocats,

* Jazyk konania: holandčina.

– nemecká vláda, v zastúpení: pôvodne T. Henze a J. Möller, neskôr J. Möller, splnomocnení zástupcovia,

– talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci F. Varrone, avvocatto dello Stato,

– holandská vláda, v zastúpení: J. Langer a M. Bulterman, splnomocnení zástupcovia,

– poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,

– švédska vláda, v zastúpení: A. Falk, C. Meyer-Seitz, H. Shev, L. Zettergren a A. Alriksson, splnomocnené zástupkyne,

– nórska vláda, v zastúpení: T. Sunde a M. Reinertsen Norum, splnomocnení zástupcovia,

– Európska komisia, v zastúpení: F. Wilman, A. Nijenhuis, N. Ruiz García a H. Tserepa-Lacombe, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 15. novembra 2018,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („smernica o nekalých obchodných praktikách“) (Ú. v. EÚ L 149, 2005, s. 22), a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu (Ú. v. EÚ L 376, s. 36).

2 Tento návrh bol predložený v rámci trestného konania vedeného proti pánom Freddymu a Thierrymu Kirschsteinovcom, ktoré sa týkalo údajného porušenia vnútroštátneho trestnoprávneho ustanovenia, ktoré postihuje udeľovanie diplomu „magister“ bez získania potrebnej akreditácie na tieto účely.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 2005/29

3 Odôvodnenie 7 smernice 2005/29 znie:

„Táto smernica sa zaoberá obchodnými praktikami, ktoré priamo súvisia s ovplyvňovaním rozhodnutí o obchodnej transakcii spotrebiteľov vo vzťahu k produktom. …“

4 Článok 2 tejto smernice, nazvaný „Vymedzenie pojmov“, stanovuje:

„Na účely tejto smernice:

…

c) ‚produkt‘ je akýkoľvek tovar alebo služba vrátane nehnuteľností, práva a záväzku;

d) ‚obchodné praktiky podnikateľov voči spotrebiteľom‘ (ďalej tiež ‚obchodné praktiky‘) sú akékoľvek konanie, opomenutie, spôsob správania alebo vyjadrenie, obchodná komunikácia vrátane reklamy a marketingu obchodníka, priamo spojené s podporou, predajom alebo dodávkou produktu spotrebiteľom;

…“

5 Článok 3 ods. 1 uvedenej smernice stanovuje:

„Táto smernica sa uplatňuje na nekalé obchodné praktiky podnikateľov voči spotrebiteľom… pred, počas a po uskutočnení obchodnej transakcie vo vzťahu k produktu.“

Smernica 2006/123

6 Podľa článku 1 ods. 5 smernice 2006/123:

„Táto smernica neovplyvňuje predpisy členských štátov v oblasti trestného práva. Členské štáty však nesmú obmedzovať slobodu poskytovať služby uplatňovaním ustanovení trestného práva, ktoré špecificky upravujú alebo ovplyvňujú prístup k činnosti v oblasti služieb alebo jej vykonávanie na účely obchádzania pravidiel ustanovených v tejto smernici.“

7 Článok 2 tejto smernice spresňuje:

„1. Táto smernica sa vzťahuje na služby poskytované poskytovateľmi, ktorí sú usadení v členskom štáte.

2. Táto smernica sa nevzťahuje na tieto činnosti:

a) služby všeobecného záujmu nehospodárskeho charakteru;

…

i) činnosti, ktoré sú spojené s výkonom verejnej moci, ako je stanovené v článku [51 ZFEÚ];

…“

8 Článok 4 uvedenej smernice, nazvaný „Vymedzenie pojmov“, stanovuje:

„Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. ‚služba‘ je akákoľvek samostatne zárobková hospodárska činnosť, ktorá je obyčajne poskytovaná za odplatu, v zmysle článku [57 ZFEÚ];

…

6. ‚systém udeľovania povolení' je každý postup, v rámci ktorého sa od poskytovateľa alebo príjemcu vyžaduje, aby podnikol kroky smerom k získaniu úradného rozhodnutia alebo konkludentného rozhodnutia o prístupe k činnosti v oblasti služieb alebo jej vykonávaní od príslušného orgánu;

…

8. ‚závažné dôvody týkajúce sa verejného záujmu' sú dôvody uznané ako také v judikatúre Súdneho dvora a zahŕňajú tieto dôvody:… ochranu spotrebiteľa, príjemcov služieb a pracovníkov…;

…"

9 Kapitola III tejto smernice týkajúca sa slobody poskytovateľov usadiť sa zahŕňa článok 9, nazvaný „Systémy udeľovania povolení", ktorý vo svojom odseku 1 uvádza:

„Členské štáty nepodmieňujú prístup k činnosti v oblasti služieb alebo jej vykonávanie systémom udeľovania povolení, pokiaľ nie sú splnené tieto podmienky:

a) systém udeľovania povolení nediskriminuje daného poskytovateľa;

b) potreba existencie systému udeľovania povolení je opodstatnená závažným dôvodom týkajúcim sa verejného záujmu;

c) sledovaný cieľ nemožno dosiahnuť pomocou menej reštriktívneho opatrenia, najmä v dôsledku skutočnosti, že následná inšpekcia by bola vykonaná príliš neskoro, aby bola skutočne účinná."

10 Článok 10 ods. 1 a 2 smernice 2006/123 uvádza:

„1. Systémy udeľovania povolení sa zakladajú na kritériách, ktoré zabraňujú tomu, aby príslušné orgány vykonávali svoju hodnotiacu právomoc svojvoľným spôsobom.

2. Kritériá uvedené v odseku 1 tohto článku musia byť:

a) nediskriminačné;

b) opodstatnené závažným dôvodom týkajúcim sa verejného záujmu;

c) primerané cieľu tohto verejného záujmu;

d) jasné a jednoznačné;

e) objektívne;

f) vopred zverejnené;

g) transparentné a dostupné."

Belgické právo

11 Článok 25 § 7 decreet betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen (dekrét o reštrukturalizácii vysokoškolského vzdelávania vo Flámsku) zo 4. apríla 2003 (*Belgisch Staatsblad*, 14. august 2003, s. 41004), znel takto:

„Kto bez oprávnenia udelil titul bakalár, magister bez špecifikácie alebo so špecifikáciou alebo doktor (doctor of philosophy v skrátenej podobe PhD. alebo Dr.) alebo hodnosti a tituly uvedené v § 2, § 3, § 4, § 5 a § 5a, potrestá sa odňatím slobody v trvaní osem dní až tri mesiace a pokutou vo výške od 125 eur do 500 eur alebo len jedným z týchto trestov.“

12 Toto ustanovenie bolo zrušené a jeho znenie bolo prevzaté do článku II.75 § 6 Codex Hogera Onderwijs (Zákonník o vysokoškolskom vzdelávaní) z 11. októbra 2013 (*Belgisch Staatsblad*, 27. február 2014, s. 15979).

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

13 Páni Kirschsteinovci sú stíhaní za to, že udelili titul „magister“ bez toho, aby na to mali akreditáciu, keď vydávali osvedčenia a diplomy, ktorými sa tento titul udeľuje študentom so skončeným odborným vzdelávaním poskytovaným antverpskou pobočkou United International Business Schools of Belgium BVBA.

14 Rozsudkom zo 14. decembra 2015 Rechtbank van eerste aanleg Antwerpen, afeling Antwerpen (prvostupňový súd Antverpy, oddelenie pre Antverpy, Belgicko) uložil za toto porušenie každému z nich pokutu vo výške 300 eur.

15 Dňa 29. decembra 2015 sa páni Kirschsteinovci, ako aj Openbaar Ministerie (prokuratúra, Belgicko) odvolali proti tomuto rozsudku na vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania.

16 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že United International Business Schools of Belgium je inštitúcia vysokoškolského vzdelávania bez akreditácie od Vlaamse Gemeenschap (Flámske spoločenstvo, Belgicko), ktorá ponúka odborné vzdelávanie vedúce k udeleniu „magisterských“ diplomov v Belgicku. Táto belgická spoločnosť je prepojená so švajčiarskou spoločnosťou Global Education Services Switzerland AG (ďalej len „GES Switzerland“), ako aj so španielskou spoločnosťou Global Education Services Spain SA. GES Switzerland koordinuje súkromný systém vysokoškolského vzdelávania, ktorý nie je ani regulovaný, ani dotovaný verejnými orgánmi, a ponúka najmä vzdelávanie organizované v Belgicku.

17 V rámci trestného konania vo veci samej páni Kirschsteinovci tvrdili, že vnútroštátne právne predpisy, ktoré postihujú udeľovanie diplomu „magister“ bez získania požadovanej akreditácie na tieto účely, sú v rozpore so smernicou 2005/29 a smernicou 2006/123.

18 Za týchto okolností Hof van beroep te Antwerpen (Odvolací súd Antverpy, Belgicko) konanie prerušil a položil Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa smernica [2005/29] vykladať v tom zmysle, že bráni takej právnej úprave, akou je článok II.75 § 6 Zákonníka o vysokoškolskom vzdelávaní z 11. októbra 2013, v zmysle ktorého sa neuznaným vzdelávacím inštitúciám všeobecne zakazuje používať na diplomoch, ktoré vydávajú, označenie ‚magister‘, ak sa má takouto právnou úpravou chrániť dôvod všeobecného záujmu, ktorým je potreba zabezpečiť vysokú úroveň vzdelávania, aby bolo možné kontrolovať skutočné splnenie stanovených kvalitatívnych požiadaviek?

2. Má sa smernica [2006/123] vykladať v tom zmysle, že bráni takej právnej úprave, akou je článok II.75 § 6 Zákonníka o vysokoškolskom vzdelávaní z 11. októbra 2013, v zmysle ktorého sa neuznaným vzdelávacím inštitúciám vo všeobecnosti zakazuje používať na diplomoch, ktoré vydávajú, označenie ‚magister', ak sa má touto právnou úpravou chrániť dôvod všeobecného záujmu, ktorým je ochrana príjemcov služieb?

3. Spĺňa trestnoprávne ustanovenie, ktoré sa vzťahuje na vzdelávacie inštitúcie neuznané flámskymi orgánmi vydávajúce ‚magisterské' diplomy, podmienku proporcionality uvedenú v článku 9 ods. 1 písm. c) a článku 10 ods. 2 písm. c) smernice [2006/123]?"

O prípustnosti

19 Flámske spoločenstvo, ako aj belgická, poľská a nórska vláda uvádzajú tvrdenia, ktoré z rôznych dôvodov spochybňujú prípustnosť návrhu na začatie prejudiciálneho konania alebo niektorých otázok, ktoré obsahuje.

20 V prvom rade poľská vláda tvrdí, že právnu úpravu dotknutú vo veci samej nemožno preskúmať na základe smernice 2005/29 alebo smernice 2006/123, keďže z článku 6 a článku 165 ods. 1 ZFEÚ vyplýva, že organizácia vzdelávacích systémov patrí do výlučnej právomoci členských štátov.

21 V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že na jednej strane sa od členských štátov vyžaduje, aby vykonávali právomoci, ktoré sú im vyhradené, v súlade s právom Únie, a na druhej strane, že z nijakého ustanovenia smernice 2005/29, ani smernice 2006/123 nevyplýva, že by služby vysokoškolského vzdelávania nepatrili do jednotlivých pôsobností týchto smerníc. V dôsledku toho právomoc členských štátov, pokiaľ ide o organizáciu ich vzdelávacieho systému, nemôže viesť k vyňatiu takej právnej úpravy, aká je dotknutá vo veci samej, z pôsobnosti týchto smerníc (pozri analogicky rozsudok z 18. decembra 2007, Jundt, C-281/06, EU:C:2007:816, body 86 a 87).

22 V druhom rade podľa Flámskeho spoločenstva, ako aj belgickej, poľskej a nórskej vlády z osobitných okolností veci samej vyplýva, že odpovede poskytnuté na všetky položené otázky alebo ich časť nie sú spôsobilé ovplyvniť riešenie sporu vo veci samej.

23 Preto sa najskôr poľská vláda v prvom rade domnieva, že smernica 2006/123 sa neuplatňuje na vec samu z dôvodu, že ide o výlučne vnútornú situáciu bez akéhokoľvek cezhraničného prvku. Ďalej sa flámske spoločenstvo, belgická vláda a subsidiárne poľská vláda domnievajú, že v prejednávanej veci by sa uplatniteľnosť tejto smernice mala vylúčiť, pretože diplomy „magister" dotknuté vo veci samej udelila GES Switzerland, ktorá sa ako švajčiarska spoločnosť nemôže odvolávať na uvedenú smernicu. Napokon nórska vláda bez toho, aby výslovne namietala neprípustnosť návrhu na začatie prejudiciálneho konania, zdôrazňuje, že pokiaľ by sa aj preukázalo, že tieto diplomy udelila uvedená spoločnosť, ani smernica 2005/29, ani smernica 2006/123 by sa na vec samu neuplatňovali.

24 Aj za predpokladu, že sa teda muselo pripustiť, že „magisterské" diplomy dotknuté vo veci samej udelila belgická spoločnosť a že všetky relevantné skutočnosti vo veci samej sa vzhľadom na túto skutočnosť obmedzujú na vnútroštátne územie jediného členského štátu, z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že ustanovenia kapitoly III smernice 2006/123, ktorých sa týkajú druhá a tretia otázka, sa uplatňujú aj na takúto situáciu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. januára 2018, X a Visser, C-360/15 a C-31/16, EU:C:2018:44, bod 110).

25 Okrem toho tvrdenia odvodené z osobitnej úlohy spoločnosti GES Switzerland v tejto veci nemôžu v žiadnom prípade uspieť. Z informácií poskytnutých na žiadosť Súdneho dvora vnútroštátnym súdom, ktorý jediný má právomoc zistiť skutkové okolnosti vo veci samej (pozri v tomto zmysle rozsudky z 28. júla 2016, Kratzer, C-423/15, EU:C:2016:604, bod 27, a z 27. apríla 2017, A-Rosa Fussschiff,

C-620/15, EU:C:2017:309, bod 35), totiž vyplýva, že táto funkcia nebola preukázaná a že „magisterské“ diplomy dotknuté vo veci samej mohla udeliť buď belgická spoločnosť, alebo švajčiarska či španielska spoločnosť.

26 Preto nemožno tvrdiť, že odpovede na druhú a tretiu otázku nie sú spôsobilé ovplyvniť výsledok konania vo veci samej.

27 V treťom rade Flámske spoločenstvo a belgická vláda spochybňujú prípustnosť alebo relevantnosť otázok predložením rôznych tvrdení s cieľom preukázať, že tieto otázky sú založené na nesprávnom výklade smernice 2005/29 a smernice 2006/123.

28 V každom prípade sa tieto rozdiely vo výklade týkajú vecnej podstaty týchto otázok, a preto nemôžu viesť ku konštatovaniu ich neprípustnosti. Skutočnosť, že uvedené rozdiely vo výklade sa týkajú čiastočne uplatniteľnosti týchto smerníc, nemôže spochybniť toto posúdenie, pretože v prípade, že nie je zrejmé, že výklad ustanovenia Únie zjavne nijako nesúvisí so skutočnosťou alebo predmetom sporu vo veci samej, námietka založená na neuplatniteľnosti tohto ustanovenia na spor vo veci samej nemá vplyv na prípustnosť návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ale patrí do vecného preskúmania položených otázok (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. júla 2006, Manfredi a i., C-295/04 až C-298/04, EU:C:2006:461, bod 30).

29 V štvrtom rade poľská vláda tvrdí, že návrh na začatie prejudiciálneho konania nezahŕňa obsah belgických predpisov, ktorými sa riadi udeľovanie titulu „magister“, a že teda neposkytuje dostatok informácií na to, aby Súdny dvor mohol potrebným spôsobom odpovedať na druhú otázku.

30 V tomto ohľade článok 94 písm. b) Rokovacieho poriadku Súdneho dvora stanovuje, že návrh na začatie prejudiciálneho konania obsahuje znenie vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré možno vo veci samej použiť, a prípadne aj príslušnú vnútroštátnu judikatúru.

31 V prejednávanej veci treba síce uviesť, že návrh na začatie prejudiciálneho konania neobsahuje úplný opis belgickej právnej úpravy týkajúcej sa postupu akreditácie na účely udeľovania titulu „magister“.

32 Platí však tiež, že znenie trestnoprávneho ustanovenia, ktorého sa priamo týka druhá otázka, je jasne uvedené v návrhu na začatie prejudiciálneho konania a že informácie obsiahnuté v tomto návrhu sú dostatočné na to, aby umožnili Súdnemu dvoru formulovať niektoré usmernenia užitočné pre vnútroštátny súd, do ktorého výlučnej právomoci patrí rozhodnúť o súlade belgickej právnej úpravy s právom Únie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 1. júla 2014, Ålands Vindkraft, C-573/12, EU:C:2014:2037, bod 126 a citovanú judikatúru), aby mohol rozhodnúť spor, ktorý mu bol predložený.

33 V piatom a poslednom rade belgická vláda tvrdí, že tretia otázka je irelevantná, pretože udeľovanie diplomov vo Flámskom spoločenstve nepodlieha systému udeľovania povolení.

34 Treba pripomenúť, že Súdnemu dvoru v rámci systému súdnej spolupráce zakotvenej článkom 267 ZFEÚ neprináleží vyjadrovať sa k výkladu vnútroštátnych ustanovení, ani posúdiť alebo preveriť, či je výklad, ktorý podáva vnútroštátny súd, správny (rozsudok z 26. marca 2015, Macikowski, C-499/13, EU:C:2015:201, bod 51 a citovaná judikatúra).

35 V dôsledku toho, keďže takto predložené tvrdenie belgickej vlády vychádza z iného výkladu vnútroštátnej právnej úpravy, než uvádza vnútroštátny súd, nemôže viesť ku konštatovaniu neprípustnosti tretej položenej otázky.

36 Vzhľadom na vyššie uvedené treba návrh na začatie prejudiciálneho konania vyhlásiť za prípustný v celom rozsahu.

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

37 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má smernica 2005/29 vykladať v tom zmysle, že bráni takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá stanovuje trestnoprávnu sankciu pre osoby, ktoré bez predchádzajúcej akreditácie od príslušného orgánu udeľujú titul „magister“.

38 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora vnútroštátna právna úprava môže patriť do pôsobnosti smernice 2005/29 iba vtedy, ak správanie uvedené v tejto právnej úprave predstavuje obchodné praktiky v zmysle tejto smernice (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 14. januára 2010, Plus Warenhandelsgesellschaft, C-304/08, EU:C:2010:12, bod 35, a zo 17. októbra 2013, RLvS, C-391/12, EU:C:2013:669, bod 35).

39 V tomto ohľade z článku 2 písm. d) tejto smernice vyplýva, že „obchodné praktiky“ treba chápať ako akékoľvek konanie, opomenutie, spôsob správania alebo vyjadrenie, akúkoľvek obchodnú komunikáciu vrátane reklamy a marketingu obchodníka, ktoré sú priamo spojené s podporou, predajom alebo dodávkou produktu spotrebiteľom. Pojem „produkt“ je zas definovaný v článku 2 písm. c) uvedenej smernice ako akýkoľvek tovar alebo akákoľvek služba vrátane nehnuteľností, práva a záväzku.

40 Ďalej zo samotného znenia článku 3 ods. 1 smernice 2005/29 vyplýva, že k týmto obchodným praktikám dochádza pred, počas a po uskutočnení obchodnej transakcie vo vzťahu k produktu.

41 Takto označované praktiky musia byť najmä priamo spojené s podporou, predajom alebo dodávkou produktu spotrebiteľom (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 17. októbra 2013, RLvS, C-391/12, EU:C:2013:669, bod 37, a zo 4. októbra 2018, Kamenova, C-105/17, EU:C:2018:808, bod 42).

42 Z toho vyplýva, že hoci sú takéto obchodné praktiky úzko spojené s obchodnou transakciou súvisiacou s produktom, tieto praktiky však nemožno zamieňať s produktom, ktorý je predmetom tejto transakcie.

43 Preto praktiky, ktoré patria do oblasti obchodnej stratégie poskytovateľa služieb a ktoré sa priamo týkajú podpory odbytu a predaja týchto služieb, predstavujú obchodné praktiky (pozri v tomto zmysle rozsudky z 9. novembra 2010, Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, C-540/08, EU:C:2010:660, bod 18, ako aj zo 17. októbra 2013, RLvS, C-391/12, EU:C:2013:669, bod 36).

44 V tomto kontexte bol Súdny dvor vedený k tomu, aby súčasne prepojil uplatniteľnosť smernice 2005/29 jednak s povahou obchodných praktík v prípade dotknutých praktík, a jednak s povahou produktu v prípade dotknutých služieb, ktorých sa týkajú tieto praktiky, avšak bez toho, aby došlo k zámene týchto dvoch skutočností (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 4. mája 2017, Vanderborght, C-339/15, EU:C:2017:335, body 23 až 25, ako aj z 13. septembra 2018,Wind Tre a Vodafone Italia, C-54/17 a C-55/17, EU:C:2018:710, bod 39).

45 Z vyššie uvedeného vyplýva, že vnútroštátne pravidlo, ktorého cieľom je určiť, ktorý subjekt je oprávnený poskytovať službu, ktorá je predmetom obchodnej transakcie, a to bez priamej regulácie praktík, ktoré tento subjekt môže následne uplatňovať s cieľom podpory odbytu alebo predaja tejto služby, nemožno považovať za pravidlo týkajúce sa obchodnej praktiky priamo súvisiacej s poskytovaním uvedenej služby v zmysle smernice 2005/29.

46 V tomto ohľade je potrebné poznamenať, že taká právna úprava, o akú ide vo veci samej, sa netýka spôsobu podpory a predaja služieb v oblasti vysokoškolského vzdelávania, ale akreditácie určitého subjektu na poskytovanie takýchto služieb, ak takéto služby zahŕňajú udelenie konkrétneho univerzitného titulu, ktorý požíva osobitnú právnu ochranu a v prípade potreby umožňuje prístup k viacerým vymedzeným výsadám.

47 Takáto právna úprava sa teda jasne odlišuje od pravidiel, ktorých cieľom je stanoviť spôsob, akým subjekt akreditovaný poskytovať služby takejto povahy môže podporovať ich predaj, najmä s odkazom na značku kvality alebo schválenie renomovanej univerzity.

48 Taká právna úprava, o akú ide vo veci samej, sa preto nemôže považovať za patriacu do pôsobnosti ustanovení týkajúcich sa obchodných praktík v zmysle smernice 2005/29.

49 V dôsledku toho je namieste odpovedať na prvú otázku tak, že smernica 2005/29 sa má vykladať v tom zmysle, že sa neuplatňuje na takú vnútroštátnu právnu úpravu, o akú ide vo veci samej, ktorá stanovuje trestnoprávnu sankciu pre osoby, ktoré bez predchádzajúcej akreditácie od príslušného orgánu udeľujú titul „magister“.

O druhej a tretej otázke

50 Svojou druhou a treťou otázkou, ktoré je potrebné preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má smernica 2006/123 vykladať v tom zmysle, že bráni takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá stanovuje trestnoprávnu sankciu pre osoby, ktoré bez predchádzajúcej akreditácie od príslušného orgánu udeľujú titul „magister“.

51 Na úvod treba pripomenúť, že smernica 2006/123 sa podľa jej článku 2 ods. 1 uplatňuje na služby poskytované poskytovateľmi, ktorí sú usadení v členskom štáte.

52 Okrem toho v súlade s článkom 4 bodom 1 tejto smernice na účely tejto smernice označuje pojem „služba“ akúkoľvek samostatne zárobkovú hospodársku činnosť, ktorá je obyčajne poskytovaná za odplatu, v zmysle článku 57 ZFEÚ.

53 Z judikatúry Súdneho dvora ďalej vyplýva, že organizácia poskytovania služby vysokoškolského vzdelávania za odplatu vzdelávacími inštitúciami, ktoré sú v zásade financované zo súkromných zdrojov a snažia sa o dosiahnutie obchodného zisku, predstavuje takúto hospodársku činnosť (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 7. decembra 1993, Wirth, C-109/92, EU:C:1993:916, bod 17, a z 13. novembra 2003, Neri, C-153/02, EU:C:2003:614, bod 39).

54 Článok 2 ods. 2 smernice 2006/123 však vylučuje určitú skupinu činností z pôsobnosti tejto smernice, najmä služby všeobecného záujmu nehospodárskeho charakteru a činnosti, ktoré sú spojené s výkonom verejnej moci, v zmysle článku 2 ods. 2 písm. a) a i) tejto smernice.

55 Hoci v tomto ohľade belgická, nemecká, talianska a holandská vláda uvádzajú, že právna úprava dotknutá vo veci samej nepatrí do pôsobnosti uvedenej smernice, keďže sa týka práve takýchto činností, je potrebné konštatovať, že na uvedenú právnu úpravu sa nevzťahujú výnimky stanovené v týchto ustanoveniach.

56 V prvom rade totiž, keďže sa rovnaká právna úprava, ako aj pravidlá týkajúce sa akreditácie na udeľovanie titulov, ktorých účinnosť má zabezpečiť uvedená právna úprava, uplatňujú najmä na také služby, o aké ide vo veci samej, ktoré, ako to vyplýva zo spisu Súdneho dvora v tejto veci, poskytujú súkromné subjekty konajúce z vlastnej iniciatívy s cieľom dosiahnuť zisk a bez verejného financovania tieto právne normy nemožno považovať za týkajúce sa výlučne služieb všeobecného záujmu nehospodárskeho charakteru.

57 V druhom rade z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že činnosti súkromného univerzitného vzdelávania nie sú činnosťami, ktoré by sa spájali s výkonom verejnej moci v zmysle tohto ustanovenia (rozsudok z 18. decembra 2007, Jundt, C-281/06, EU:C:2007:816, bod 38).

58 Okolnosť, že právna úprava dotknutá vo veci samej sa konkrétne týka činností súkromného vzdelávania, ktoré zahŕňajú udelenie určitého titulu, nemôže nijako zmeniť toto posúdenie.

59 Výnimka stanovená v článku 2 ods. 2 písm. i) smernice 2006/123 sa totiž musí obmedziť na činnosti, ktoré samy osebe predstavujú priamu a špecifickú účasť na výkone verejnej moci, čo si vyžaduje dostatočne kvalifikovaný výkon výhradných práv, výsad verejnej moci alebo donucovacích právomocí (pozri analogicky rozsudok z 29. apríla 2010, Komisia/Nemecko, C-160/08, EU:C:2010:230, body 78 a 79).

60 Udelenie titulu, ktoré možno prípadne uskutočniť pod dohľadom verejných orgánov a za podmienok ním stanovených, nemožno považovať za vyžadujúce si takýto výkon verejnej moci.

61 Ďalej treba tiež poznamenať, že z článku 1 ods. 5 smernice 2006/123 vyplýva, že hoci táto smernica nemá vplyv na pravidlá trestného práva členských štátov, členské štáty nesmú obmedzovať slobodu poskytovať služby uplatňovaním ustanovení trestného práva, ktoré špecificky upravujú alebo ovplyvňujú prístup k činnosti v oblasti služieb alebo jej vykonávanie na účely obchádzania pravidiel stanovených v uvedenej smernici.

62 Za týchto okolností skutočnosť, že právna úprava dotknutá vo veci samej má trestnoprávnu povahu, nepostačuje na to, aby sa zabránilo uplatneniu tej istej smernice na túto právnu úpravu, keďže táto právna úprava ovplyvňuje prístup k činnosti v oblasti služieb a jej vykonávanie, a to tým, že stanovuje uloženie trestnej sankcie hospodárskym subjektom, ktoré poskytujú určitú službu bez akreditácie vyžadovanej na tieto účely belgickým právom.

63 V dôsledku toho sa má článok 1 ods. 5 smernice 2006/123 vykladať v tom zmysle, že bráni takej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, pokiaľ by viedla k obchádzaniu pravidiel stanovených v tejto smernici.

64 V tomto ohľade v rozsahu, v akom vnútroštátne pravidlá, ktoré nútia poskytovateľov služieb, ktorí by chceli udeľovať určité univerzitné tituly, aby požiadali príslušné orgány o formálny dokument, ktorým sa im takéto poskytovanie služieb povolí, vytvárajú systém udeľovania povolení v zmysle článku 4 bodu 6 tejto smernice, tieto pravidlá musia byť v súlade s požiadavkami stanovenými v kapitole III uvedenej smernice, ktoré sa uplatňujú na takéto systémy.

65 Z toho vyplýva, že taká právna úprava, o akú ide vo veci samej, ktorej cieľom je zabezpečiť účinnosť týchto pravidiel, by viedla k obchádzaniu pravidiel smernice 2006/123, pokiaľ by systém udeľovania povolení, ktorý táto právna úprava dopĺňa, bol nezlučiteľný s požiadavkami stanovenými v kapitole III tejto smernice.

66 Medzi tieto požiadavky patria požiadavky stanovené v článkoch 9 a 10 uvedenej smernice, ktorých sa konkrétne týkajú otázky vnútroštátneho súdu.

67 Z článku 9 ods. 1 tejto smernice vyplýva, že členské štáty môžu podmieniť prístup k činnosti v oblasti služieb alebo jej vykonávanie systémom udeľovania povolení len v prípade, že sú splnené tri podmienky.

68 Po prvé článok 9 ods. 1 písm. a) smernice 2006/123 vyžaduje, aby systém udeľovania povolení nebol diskriminačný vo vzťahu k dotknutému poskytovateľovi služieb.

69 V tomto ohľade ani z návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ani z nijakého dôkazu v spise Súdneho dvora v tejto veci nevyplýva, že by právna úprava dotknutá vo veci samej diskriminovala poskytovateľov služieb, ktorí majú záujem o udeľovanie univerzitných titulov, ktoré upravuje.

70 Po druhé článok 9 ods. 1 písm. b) tejto smernice stanovuje, aby nevyhnutnosť systému udeľovania povolení bola odôvodnená naliehavým dôvodom všeobecného záujmu.

71 V prejednávanej veci z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že cieľom právnej úpravy dotknutej vo veci samej je zaručiť vysokú úroveň vysokoškolského vzdelávania a chrániť príjemcov služieb.

72 Tieto dva ciele sa musia považovať za naliehavé dôvody všeobecného záujmu. Na jednej strane sa totiž v článku 4 bode 8 uvedenej smernice spresňuje, že za naliehavé dôvody všeobecného záujmu sa musia považovať dôvody takto uznané judikatúrou Súdneho dvora, a osobitne sa v ňom uvádza ochrana príjemcov služieb ako dôvod, ktorý spĺňa toto kritérium. Na druhej strane Súdny dvor už rozhodol, že oba ciele uvedené v bode 71 tohto rozsudku predstavujú naliehavé dôvody všeobecného záujmu (pozri v tomto zmysle rozsudky z 21. októbra 1999, Zenatti, C-67/98, EU:C:1999:514, bod 31 a citovanú judikatúru, ako aj z 13. novembra 2003, Neri, C-153/02, EU:C:2003:614, bod 46).

73 Okrem toho požiadavka, aby poskytovatelia služieb, ktorí chcú udeľovať univerzitné tituly, boli držiteľmi akreditácie na tieto účely, je spôsobilá zabezpečiť dosiahnutie týchto cieľov, keďže sa príslušným orgánom umožní zabezpečiť ešte pred udelením diplomov, že títo poskytovatelia služieb poskytujú dostatočné záruky na zabezpečenie kvality týchto diplomov.

74 Po tretie článok 9 ods. 1 písm. c) smernice 2006/123 vyžaduje, aby sledovaný cieľ nebolo možné dosiahnuť pomocou menej reštriktívneho opatrenia, najmä v dôsledku skutočnosti, že následná inšpekcia by bola vykonaná príliš neskoro, aby bola skutočne účinná.

75 V tomto ohľade sa zdá, že takáto kontrola by nebola dostatočne účinná na zabezpečenie dosiahnutia cieľov sledovaných takou právnou úpravou, o akú ide vo veci samej.

76 Najskôr treba uviesť, že zabezpečenie vysokej úrovne vysokoškolského vzdelávania si môže vyžadovať výkon systematickej kontroly odborov vzdelávania, ktoré môžu viesť k udeleniu diplomov, a spôsobov stanovených na overenie schopnosti študentov získať dotknuté tituly.

77 Ďalej, keďže samotné udelenie diplomu by mohlo umožniť prístup k určitým zamestnaniam a zo širšieho hľadiska môže byť zohľadnené zamestnávateľom pri prijímaní do zamestnania osoby, ktorá je jeho držiteľom, neistota, pokiaľ ide o hodnotu tohto diplomu z dôvodu neexistencie predbežnej kontroly, môže tiež brániť dosiahnutiu tohto cieľa, pričom prípadné následné spochybnenie tejto hodnoty by nebolo spôsobilé poskytnúť dostatočnú záruku.

78 Vnútroštátny zákonodarca má napokon možnosť rozhodnúť, že ochrana príjemcov služieb poskytovaných inštitúciou vysokoškolského vzdelávania by nebola účinne zabezpečená, pokiaľ by títo príjemcovia boli nútení vybrať si odbor vzdelávania a študovať v ňom bez záruky, že dotknutá inštitúcia bude spôsobilá udeľovať tituly, ktoré by následne mohli právoplatne používať.

79 Ako však konštatuje vnútroštátny súd, zlučiteľnosť systému udeľovania povolení so smernicou 2006/123 tiež predpokladá, že sa tento systém zakladá na kritériách, ktorými sa riadi výkon voľnej úvahy príslušných orgánov a ktoré spĺňajú požiadavky stanovené v článku 10 ods. 2 tejto smernice.

80 Na základe tohto ustanovenia musia byť podmienky udeľovania povolení nediskriminačné, opodstatnené závažným dôvodom týkajúcim sa všeobecného záujmu a primerané tomuto cieľu, čo znamená, že musia byť vhodné na zabezpečenie dosiahnutia uvedeného cieľa a neprekračujú rámec

toho, čo je nevyhnutné na jeho dosiahnutie. Navyše toto ustanovenie vyžaduje, aby boli tieto podmienky jasné a jednoznačné, objektívne, transparentné, prístupné a vopred zverejnené (rozsudok z 26. septembra 2018,Van Gennip a i., C-137/17, EU:C:2018:771, bod 80).

81 Keďže návrh na začatie prejudiciálneho konania neobsahuje podrobný opis podmienok, ktorým v belgickom práve podlieha priznanie akreditácie na udeľovanie titulu „magister“, vnútroštátnemu súdu prináleží, aby posúdil zlučiteľnosť týchto podmienok s článkom 10 ods. 2 smernice 2006/123.

82 Na základe uvedených úvah je potrebné odpovedať na druhú a tretiu otázku tak, že článok 1 ods. 5 smernice 2006/123 v spojení s článkami 9 a 10 tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá stanovuje trestnoprávnu sankciu pre osoby, ktoré bez predchádzajúcej akreditácie od príslušného orgánu udeľujú titul „magister“, za predpokladu, že podmienky, ktorým podlieha priznanie akreditácie udeľovať tento titul, sú zlučiteľné s článkom 10 ods. 2 tejto smernice, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.

O trovách

83 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

1. **Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („smernica o nekalých obchodných praktikách“), sa má vykladať v tom zmysle, že sa neuplatňuje na takú vnútroštátnu právnu úpravu, o akú ide vo veci samej, ktorá stanovuje trestnoprávnu sankciu pre osoby, ktoré bez predchádzajúcej akreditácie od príslušného orgánu udeľujú titul „magister“.**

2. **Článok 1 ods. 5 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/123/ES z 12. decembra 2006 o službách na vnútornom trhu v spojení s článkami 9 a 10 tejto smernice sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide vo veci samej, ktorá stanovuje trestnoprávnu sankciu pre osoby, ktoré bez predchádzajúcej akreditácie od príslušného orgánu udeľujú titul „magister“, za predpokladu, že podmienky, ktorým podlieha priznanie akreditácie udeľovať tento titul, sú zlučiteľné s článkom 10 ods. 2 tejto smernice, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.**

Podpisy